

**[Rasmus Hansen.]**

skal føres med største energi for herved at skaffe tid til at organisere styrker i eller udenfor området.

Socialdemokratiet har ikke nogen indvending mod dette standpunkt.

**Jørgen Jørgensen (Lejre):** Det er meget beklageligt, at forsvarsministeren ved den ubehjælpsomme affattelse, som forholdsordren oprindelig havde, har givet anledning til en stor diskussion om dette spørgsmål. Jeg mener egentlig, man med rette kan sige, at forsvarsministeren har kludret ganske urimeligt i denne sag. Efter den debat, som var foranlediget af det radikale venstre her i tinget for nu snart 5 måneder siden, stod det alle klart, at ministeren ville være nødt til at ændre den da udstedte ordre. Trods alle forklaringer måtte enhver, der læste den udstedte kundgørelse, få det ud af den, at såfremt danske tropper her i landet eller udenfor landet kom i kamp og forholdsordrens bestemmelser om mobilisering trådte i kraft, skulle enhver ordre fra de forfatningsmæssige myndigheder, konge, regering og rigsdag, betragtes som falsk. Det siger sig selv, at en sådan affattelse ikke kunne blive stående. Jeg tror ikke, den højtærede forsvarsminister skal vende tilbage til at ville forsvare denne affattelse; jeg tror, forsvarsministeren vil stå sig ved den fortolkning, som statsministeren gav.

I den nye kundgørelse er det omhandlede afsnit nu ændret derhen, at kun såfremt de forfatningsmæssige myndigheder er taget til fange eller sat ud af funktion på anden måde, skal ordren ikke adlydes. Det var det, der skulle have stået i den oprindelige forholdsordre, men som altså ikke stod der. Nu er det ændret.

På tilsvarende måde indeholdt den oprindelig udstedte forholdsordre et kategorisk krav om, at kampen skulle fortsættes, selvom det var håbløst. Denne affattelse vakte bestyrtelse i store kredse af befolkningen og blev opfattet som en ordre til selvudslettelse i en given situation. Også på dette punkt er forholdsordren ændret.

Da spørgsmålet om forholdsordren blev drøftet her i tinget i oktober, gav jeg udtryk for, hvad det radikale venstre mente om dette spørgsmål. Vi mener naturligvis, at der må udstedes en forholdsordre, og vi

mener, at det forsvar, landet råder over, skal bruges efter sit formål, hvis Danmark bliver angrebet. Dette synspunkt har vort parti fremdeles. Den ændrede forholdsordre er iøvrigt på samme måde som den først udstedte udstedt af ministeren og på hans ansvar.

Det er imidlertid ikke denne nye forholdsordre, der er til debat, det er den oprindelige forholdsordre, forespørgslen tager sigte på, og efter de ændringer, der er foretaget, forekommer det mig derfor, at grundlaget for forespørgslen må siges ganske at være bortfaldet.

**Oluf Pedersen:** Først vil jeg gerne understrege, at hverken en regering eller en rigsdag kan fratage regering eller rigsdag deres forfatningsmæssige beføjelser fremover. I den form, som regeringens tidligere forholdsordre havde, var meningen måske god nok, men den var mildt sagt noget uheldigt udformet, noget sjusket, vil måske nogle sige, og den blev da også misforstået. Det var nødvendigt at få den ændret, og det er godt, at ændringen er sket.

**Statsministeren (Erik Brixsen):** Jeg vil blot gøre den bemærkning, at jeg egentlig ikke synes, der er grund til ret meget mere at drøfte fortiden og de fejl, der knytter sig til den. Jeg har ganske rigtigt erkendt — det har jeg ikke noget imod at sige igen —, at regeringen burde have forhandlet om den sproglige udformning af forholdsordren, og når det er sagt, tør jeg måske føje til, at så er det vel i og for sig overflødigt at diskutere noget, der ikke længere er strid om.

Til den ærede ordfører for forespørgerne skal jeg som svar på hans spørgsmål sige, at jeg er ikke klogere, end at jeg har givet udtryk for, at jeg ikke kunne godkende det, som præsident Truman har udtalt i sin rapport, og udtrykkelig begrundet hvorfor. Jeg pegede på det meget kortfattede referat og på, at når man læste disse seks linier isoleret, kunne det meget let blive for kategorisk. Når det ærede medlem derfor spørger, må jeg sige, at jeg synes, det ærede medlem har fået svar på sit spørgsmål. Hvad regeringen mener der skal foretages, er udtrykkelig nedfældet i den nye forholdsordre; der står det tydeligt. Der er forhand-